

NOTAT

4. april 2013

J.nr. 2013-2931

JAIC/TLO

Grund- og nærhedsnotat om forslaget til bemyndigelse af EU-medlemsstaterne til at ratificere ILO-konvention nr. 189, KOM (2013)152

Forslag fra EU-Kommission til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere Den Internationale Arbejdsorganisations 2011-konvention om ordentlige arbejdsforhold for husarbejdere (konvention nr. 189), KOM (2013)152

1. Resumé

ILO-konvention nr. 189 om anstændigt arbejde for hushjælpere (dansk titel) blev vedtaget i 2011. I konventionen er der fastsat globale minimumskrav for beskyttelse af hushjælpere.

Dele af konventionen falder ind under EU's kompetenceområde, og medlemsstaterne må ikke indgå forpligtelser vedrørende disse dele uden for rammerne af EU's institutioner.

Forslaget fra Kommissionen skal derfor gøre EU-medlemsstaterne i stand til at ratificere ILO-konventionen.

Regeringen støtter forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen har den 21. marts fremsendt forslag til rådsbeslutning (KOM(2013) 152), som skal gøre EU-medlemsstaterne i stand til at ratificere ILO-konvention nr. 189 om anstændigt arbejde for hushjælpere (decent work for domestic workers).

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF art. 218, stk. 6, sammenholdt med art. 153, som udgør det primære retsgrundlag for EU's lovgivning om beskyttelse og forbedringer af arbejdstagernes arbejdsvilkår. Den almindelige lovgivningsprocedure finder således anvendelse ved forslagets vedtagelse, og Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Formålet er at bemyndige medlemsstaterne til i Unionens interesse at ratificere ILO-konvention nr. 189 om husarbejdere, da dele heraf falder ind under EU's kompetence.

ILO-konvention nr. 189 om anstændigt arbejde for hushjælpere blev vedtaget på ILO's Internationale Arbejdskonference i Geneve i 2011 og forventes at træde i kraft i september 2013. I konventionen er der fastsat globale minimumskrav for beskyttelse af hushjælpere. Konventionen indeholder krav, som skal bl.a. forebygge vold og børnearbejde, beskytte hushjælperes grundlæggende

arbejdstagerrettigheder, sikre sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, forebygge diskrimination og bekæmpe international menneskehandel. Konventionen definerer en hushjælper som enhver person, der udfører husligt arbejde (arbejde, der udføres i eller for en eller flere husholdninger) inden for rammerne af et ansættelsesforhold.

I forslaget fastslås det, at der i konventionen er bestemmelser og aspekter, særligt omkring social- og arbejdsmarkedspolitik, bekæmpelse af diskrimination, retligt samarbejde i straffesager samt asyl og indvandring, hvor medlemsstaterne ikke kan handle uden en EU-bemyndigelse. Ligeledes griber konventionens bestemmelser om beskyttelse af vandrende hushjælpere potentielt ind i arbejdskraftens frie bevægelighed – et område, der hører ind under EU's enekompetence.

ILO-konvention nr. 189 hører til blandt de aktuelle ILO-konventioner. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen støtter ratifikation af disse aktuelle internationale arbejdskonventioner som et bidrag til EU's bestræbelser på at fremme anstændigt arbejde (decent work) for alle – inden for og uden for EU.

4. Europa-udvalgets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Idet dele af ILO-konvention 189 falder ind under EU's kompetence (jf. ovenfor under pkt. 3) er det nødvendigt med en bemyndigelse fra EU's side, for at medlemsstaterne kan ratificere konventionen. Det er dog kun den enkelte medlemsstat, der kan ratificere konventionen (og således ikke EU eller EU's institutioner).

Regeringen finder på den baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har i sig selv ikke betydning for gældende dansk ret.

Det er et rent nationalt (dansk) anliggende, om ILO-konvention nr. 189 skal ratificeres. Dette vil bl.a. ske på baggrund af en vurdering af de eventuelle nødvendige lovgivningsmæssige tiltag.

Der pågår i øjeblikket et trepartssamarbejde i regi af det faste ILO-udvalg under Beskæftigelsesministeriet. Det indgår heri at analysere rækkevidde af konventionen og implikationer af evt. dansk ratifikation. Dette arbejde er endnu ikke afsluttet, idet det bl.a. har afventet EU's bemyndigelse til ratifikation, ligesom de danske parter har ønsket yderligere tid til at analysere konventionen.

Det er endnu ikke muligt at oplyse, hvornår der foreligger en anbefaling fra ILO-udvalget til beskæftigelsesministeren.

7. Konsekvenser

Forslaget til rådsbeslutning muliggør ratifikation, men gør på ingen måde en ratifikation obligatorisk eller foregriber udfald af (ren) national beslutning, jf. også ovenfor under pkt. 6.

8. Høring

Forslaget er sendt til orientering til EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold.

Forslaget er desuden sendt til arbejdsmarkedets parter i Det faste ILO-Udvalg under Beskæftigelsesministeriet. Parterne vil i regi af Udvalget have lejlighed til at komme med bemærkninger til selve konventionen og evt. dansk ratifikation heraf, jf. også ovenfor under punkt 6.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den forventes bred tilslutning til denne rådsbeslutning.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte forslaget.

Danmark støtter ILO's indsats for at udbrede anstændigt arbejde til alle. Ligeledes ser Danmark på globalt plan behov for, at der er en bedre regulering på dette område, da domestic workers i mange lande i dag arbejder under udsatte forhold og tit står uden for normal arbejdsmarkedsregulering og uden social sikring.

Det understreges, at forslaget til rådsbeslutning om bemyndigelse til at ratificere konventionen ikke påvirker det aktuelle samarbejde i regi af det faste ILO-Udvalg under Beskæftigelsesministeriet om evt. dansk ratifikation af konventionen, jf. ovenfor under pkt. 6.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.